

Begroting 2025, reactie eerste termijn

Voorzitter,

Dank aan alle fracties voor de technische vragen en inbreng in eerste termijn. Vooral dank voor de waardering en complimenten van de fracties voor onze ambtenaren die betrokken zijn bij het opwerken van deze begroting, zowel voor de cijfers als de inhoudelijke onderbouwing. Graag wil ik ook een woord van dank uit spreken aan de leden van de auditcommissie die in een prettige samenwerking de stukken in de P&C-cyclus hebben bestudeerd, kritische vragen stelden en de raad van een advies hebben voorzien na beoordeling van deze stukken.

Financiën, OZB en investeringen.

De meeste fracties benoemen de financiële situatie van de gemeente, de ravijnjaren met de tekorten in 2026 en 2027 evenals het dekkingsvoorstel met de 4% OZB. Alle gemeenten voeren samen met de VNG de discussie met het kabinet over de taken en de daarbij benodigde middelen. Bijna alle gemeenten in Nederland worden door het landelijke beleid geconfronteerd met bezuinigingen evenals stijging van de ozb om de begrotingen sluitend te krijgen. Ook wij hebben in de afgelopen periode de stofkam gehanteerd, onderuitputting onderzocht, oud voor nieuw ingezet, kaasschaaf van 2% gerealiseerd en onze investeringen op een nieuwe manier verwerkt in het meerjarig investeringsprogramma (MIP). Hiermee hebben we een deel kunnen oplossen maar blijft in 2026 en 2027 een tekort over dat gedekt kan worden uit de te verwachten plus van 2024 en 2025. Meerjarig laat 2028 zien dat we een structurele sluitende begroting weten te realiseren maar daarbij wel een stijging van de OZB nodig hebben. Deze stijging willen we jaarlijks beoordelen en kijken naar alternatieve mogelijkheden ter dekking van de 4%. De voorgenomen 4% boven op de inflatie betekent voor een huishouden met een gemiddelde woning ongeveer 13 euro extra per jaar, ofwel ruim een euro per maand. Hiermee kan het college uitvoering geven aan alle plannen die Westland sterk en aantrekkelijk houden, maar ook kunnen onze inwoners rekenen op goede en persoonlijke hulp in de buurt. Het college ziet dit als een draagbare en verantwoorde dekking. Wel geven de fracties aan dat het college voor de jaren 2026, 27 en 28 nadrukkelijker moet komen met alternatieve dekking en ombuigingen dan de 4% OZB, wij zullen daar bij de komende kadernota invulling aan geven zoals ook aangegeven op pagina 11 van de begroting. Wij ontraden dan ook amendement van FVD waarin bij de overweging ten onrechte gesteld wordt dat de verhoging niet ten goede komt van onze inwoners en ondernemers. De CU/SGP geeft in haar beschouwingen aan ook niet akkoord te gaan met de OZB-stijging maar geeft geen alternatieve dekking aan.

Onze gemeente blijft met deze begroting een gezonde gemeente met een reservepositie van 250 miljoen en een solvabiliteit van 29,7%. Op de vraag van de PvdA of de provincie ons onder toezicht zal stellen kunnen we ook duidelijk laten zien in deze begroting dat daartoe geen enkele aanleiding is. Ook onze accountant noemde in het jaarverslag van 2023 de financiële situatie in onze gemeente verbeterd en gezond, de financiële wendbaarheid en weerbaarheid is goed.

In het kader van Modernisering Financiële Sturing en met het maken de nieuwe lijsten van het MIP krijgen we meer grip op onze financiën en komen wij steeds verder in control. In december bespreken we met u de slotwijziging en het bijstellingsrapportage MIP. Het verzoek van GBW om nogmaals te kijken naar ons ambitieniveau en realistisch programmeren zullen we oppakken op weg naar de volgende kadernota. Ook vraagt GBW om raadsbreed in gesprek te gaan over de fasering van projecten evenals evenwichtige spreiding van de investeringen over meerdere jaren. Wij zullen dit meenemen bij de volledige actualisatie van het MIP die onderdeel zal zijn van de komende kadernota 2025 en kunnen hiervoor een aparte avond organiseren om deze raadsbrede discussie te kunnen voeren. Ter ondersteuning van het handelingsperspectief zullen wij Cebeon opdracht geven om het rapport uit 2019 te actualiseren. In het rapport worden de financiële situatie en keuzes van Westland gespiegeld aan de uitgangspunten van het gemeentefonds en aan referentiegemeenten. De uitkomsten hiervan kunnen meegenomen worden in de keuzes bij de kadernota 2025.

Omgevingstafel Westland en vergunningen.

Meerdere fracties hebben opmerkingen en zorgen rondom de OTW en het verlenen van de vergunningen. De omgevingstafel Westland is bedoeld voor de zeer complexe zaken die niet passen in het bestemmingsplan cq niet passen binnen het door de raad vastgestelde beleid of niet passen in het provinciale beleid. Als eerste wordt gekeken en bestuurlijk afgestemd of het wenselijk is. Bij het afhandelen van initiatieven aan de OTW gaat kwaliteit boven snelheid. Op basis van de cijfers kan ik u melden dat 81% van de initiatieven een positief resultaat heeft op wenselijkheid. Realisatie kan soms wel lang duren gezien de complexiteit. Wij hebben het plan om in februari u mee te nemen in de vergunningverlening, toezicht en handhaving evenals de resultaten van de OTW in het afgelopen jaar. Hierbij zullen wij u ook meer inzicht verschaffen over hoe zo'n proces eruitziet. Hierbij zullen wij ook zeker kijken naar verbeterpunten uit het 213A onderzoek en verbetermaatregelen met u bespreken.

Ruimtelijke Ordening.

Op dit moment vinden er vele gesprekken in de regio en met de provincie plaats over de ruimtelijke puzzel. Voor iedere vierkante meter grond zijn er wel 6 tot 8 mogelijke invullingen. De motie van WV om het gebruik van de gronden door de tuinbouw is nu onderhanden. Hierbij kijken we naar vraagstukken vanuit niet alleen de tuinbouw maar ook de ruimtelijke puzzel met opgaven zoals water, duurzaamheid, mobiliteit, bedrijven en wonen. Met het maken van nieuw omgevingsbeleid zullen we ook kijken naar de oproep van WV en GBW voor het splitsen van woningen in het buitengebied. Hierbij zullen we ook moeten kijken naar de omgevingsvisie van de provincie en hun bescherming van het duurzame glastuinbouwgebied waar zij ook over gaan aangezien dit buiten de BSD-contouren ligt. Hiervoor hebben we afgelopen vrijdag ook ingesproken bij de hoorzitting om onze zienswijze toe te lichten. Hierbij waren de speerpunten: Greenport, Vlietweg Naaldwijk en mobiliteit. Natuurlijk gaan we graag in de commissie later in gesprek over het beleid zoals ook eerder toegezegd in de LOS-percelendiscussie. Hiermee is de motie overbodig aangezien we er dus al mee bezig zijn.

CDA heeft een motie waarin onderzoek wordt gevraagd naar actuele regelgeving en vast te stellen wat de meest flexibele regels zijn die in het hele Westland kunnen gaan gelden. Het klopt dat er verschillende bouwmogelijkheden zijn voor woningen binnen Westland. Het gaat hierbij om een grote verscheidenheid aan regels, zoals goot- en bouwhoogte, afstand tot de weg, erfafscheiding et cetera. De impact van het gelijk maken van al deze regels is moeilijk te overzien maar zal vermoedelijk tot veel ongewenste situaties leiden in het straatbeeld of bij burens onderling. We passen nu al maatwerk toe op binnenkomende vragen waarbij we kijken naar de mogelijkheden die landelijke wetgeving en de door uw raad vastgestelde bestemmingsplannen bieden. Vanuit de Omgevingswet en groei naar een Omgevingsplan wordt al gewerkt aan samenvoeging van beleid, actualisatie en effectiviteit. Hiermee is uw motie al in uitvoering en dus overbodig.

De CU/SGP heeft een vraag over de 2^e Berkenflat. In de bijeenkomst waarbij het 50-jarig jubileum van de 1^e Berkenflat is gevierd, heeft Arnold Boekestijn kort gesproken over de voortgang en fijne samenwerking met Arcade en de gemeente. Het lijkt erop dat we inderdaad geen gemeentegarantie hoeven te verlenen. Laatste vraagstukken van de businesscase waaronder staatsteun worden nu onderzocht. De verhuizing van de WOS is mede afhankelijk van het project van de Berkenflat. Het bestuur en de directie zijn volop bezig met de verkenning van enkele opties en wij hopen ook dat hierover een knoop kan worden doorgehakt. De financiering van de verhuizing van de WOS en inrichting kosten nieuwe locatie is meegenomen in het MIP.

CU/SGP wil graag weten welke gronden de gemeente heeft. De meeste gronden (150 miljoen) in de grondbank zijn met overnameverplichting van ONW en OBWZ. Wij hebben ongeveer nog 6 percelen welke bij u bekend zijn omdat we daar in afgelopen jaren een locatie voor flexwoningen wilde inrichten.

Op de vraag van het CDA waarom de raad niet direct geïnformeerd is over de uitkomst met de belastingdienst over de VPB kan ik u melden dat wij de uitkomst afgelopen dinsdag in het college hebben gekregen en deze direct verwerken in de slotwijziging. Eerder de raad informeren was niet haalbaar.

Dan is er nog een vraag van Westland Verstandig over de hoge kosten, 1 miljoen euro, handhaving in het buitengebied. Ik denk dat hier sprake is van een misverstand. Bij het woord buitengebied wordt bij VTH alles bedoeld wat buiten het gemeentehuis is. Ofwel niet alleen het tuinbouwgebied maar ook de buitenomgeving binnen de kernen. De afdeling VTH heeft 10 bouwinspecteurs die gemiddeld per persoon 200 tot 220 dossiers onder hun hoede hebben. Deze variëren van een dakkapel of carport bij een woning tot grote projecten zoals scholen of een bedrijfsgebouw zoals De Jong Verpakkingen die vaak langer duren dan een jaar. Daarnaast hebben zij ook nog diverse taken op het

gebied van handhaving nav melding zoals de bloemenstalletjes of bouwwerken controleren bij evenementen. Bij vergunningen praten we over ruim 700 per jaar en bij bouwinspecties zijn dat er ruim 2.000 inspecties. Ook zijn er nog taken zoals opsporing ontplofbare oorlogresten, toezicht en controles in zwaar vervuilde woningen, opening en sluiting van objecten in het kader van de Opiumwet, feestweken, maar ook calamiteiten zoals grotere branden, et cetera. Binnenkort ontvangt u ook het jaarverslag VTH met meer informatie welke u kunt agenderen voor verdere bespreking in de commissie en wij graag uitleggen wat er allemaal gebeurt op het gebied van vergunningen, toezicht en handhaving.

Voorzitter, nogmaals mijn dank voor alle vragen en inbreng in eerste termijn. Ik kijk vol vertrouwen uit naar een laatste anderhalf jaar van dit college om samen met u op een gezonde financiële basis te werken aan een mooi Westland.